ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

അശ്വമേധഖണ്ഡഃ - ദ്വാത്രിംശോഽധ്യായഃ

ബല്വലകൃതം സേനാപതീപുത്രവധമ് -

ഗർഗ ഉവാച -
അഥ വൈ ബല്വലം ദൈത്യം ശോചംതം കാംചനാസനേ ..
മയഃ പ്രത്യാഹ വചനം ജ്യേഷ്ഠം കുംഭശ്രുതിര്യഥാ ..1..
അദ്യ ദൃഷ്ടം ത്വയാ രാജൻ യദൂനാം ബലമേവ ഹി ..
ദൈത്യവൃന്ദൈശ്ച നിഹതാശ്ചത്വാരോ മംത്രിണസ്തവ ..2..
അവശേഷസ്ത്വമേവാസി ഹ്യഥവാഹം ച ത്വത്പുരേ ..
തസ്മാത്തവേച്ഛാ ദൈത്യേംദ്ര യഥാ ഭൂയാത്തഥാ കുരു ..3..
ബല്വലഃ പ്രാഹ വചനമദ്യ യാസ്യാമ്യഹം രണേ ..
ശീഘ്രം ഹംതും യദൂൻസർവാംസ്ത്വം ഗുപ്തോ ഭവ മന്ദിരേ ..4..
ഹരിഃ കൃഷ്ണസ്തു നംദസ്യ പുരാ പുത്രഃ പ്രകീർതിതഃ ..
വസുദേവോ മന്യതേ തം മത്പുത്രോഽയം ഗതത്രപഃ ..5..
ഹൈയംഗവീനദുഗ്ധാജ്യദധിതക്രാദികം തു സഃ ..
ചോരയാമാസ ഗോപീനാം രസികോ രാസമണ്ഡലേ ..6..
ജരാസുതഭയാത്സോഽപി സമുദ്രം ശരണം ഗതഃ ..
മാരിതോ മാതുലോ യേന കിം കരിഷ്യതി പൗരുഷമ് ..7..

ഇതി തദ്വാക്യമാകർണ്യ മയഃ പ്രകുപിതോഽബ്രവീത് ..
മയ ഉവാച -
യസ്മാദ്ബിഭേതി ബ്രഹ്മാ ച ശിവോ മായാ പുരംദരഃ ..8..
ഭയദം നിർഭയം കൃഷ്ണം തം വിനിംദസി നിംദക ..
കൃഷ്ണം നിംദതി യോ മൂഢോ ഹ്യജ്ഞാനാച്ച കുസംഗതഃ ..9..
കുമ്ഭീപാകേ സ പതതി യാവദ്വൈ ബ്രഹ്മണോ വയഃ ..10..
ചണ്ഡപാലശിശുപാലമണ്ഡലീ-
ഭഞ്ജനം ദനുജദർപഖണ്ഡനമ് ..
മാധവം മദനമോഹനം പരം ത്വം
ഭജസ്വ കുലകൗശലായ ച ..11..
മയസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ ജ്ഞാനം പ്രാപ്തോഽപി ബല്വലഃ ..
ക്ഷണം വിചാര്യ രാജേന്ദ്ര പ്രോവാച പ്രഹസന്നിവ ..12..
ബല്വല ഉവാച -
ജാനാമ്യഹം വിശ്വപതിം ച കൃഷ്ണം
ശേഷം ബലം വൈ മദനം ച കാർഷ്ണിമ് ..
അത്രാഗതം പദ്മഭവം ഹി ചൈഷാം
വധ്യാ വയം തേന ഹയോ ഹൃതോഽയമ് ..13..
ഏഷാം ബാണൈശ്ച നിഹതോ യദാഹം നിധനം ഗതഃ ..
തദാ സുഖേന യാസ്യാമി ശീഘ്രം വിഷ്ണോഃ പരം പദമ് ..14..
പുരാ ച വൈരഭാവേന വൈകുണ്ഠം ബഹവോ ഗതാഃ ..
ദാനവാ രാക്ഷസാശ്ചൈവ തം ച ഭാവം കരോമ്യഹമ് ..15..
ഇത്യുക്ത്വാ ദംശിതോ ഭൂത്വാ ദാനവാനാം ശിരോമണിഃ ..
സ്വസൈന്യപാലകം തൂർണം സമാഹൂയേദമബ്രവീത് ..16..
പടഹേന മമാജ്ഞാം ത്വം പുര്യാം ദേഹി പ്രയത്നതഃ ..
അനിരുദ്ധേന യുദ്ധായ വീരേഷു സൈന്യപാലക ..17..
യേ മമാജ്ഞാം ന മന്യന്തേ തേ വധാർഹാ രണം വിനാ ..
ആത്മജാ വാ ഭ്രാതരോ വാ ഹ്യന്യേഷാം ചൈവ കാ കഥാ

..18..
ഇതി ശ്രുത്വാ സ തദ്വാക്യം രഥ്യാം രഥ്യാം ഗൃഹേ ഗൃഹേ ..
പടഹേനാപി തസ്യാജ്ഞാം ഘോഷയാമാസ വേഗതഃ ..19..
ശ്രുത്വാ പടഹനിർഘോഷം ദൈത്യാഃ ശീഘ്രം ഭയാതുരാഃ ..
ഗൃഹീത്വാ സർവശസ്ത്രാണി ഹ്യാജഗ്മുസ്തേ സഭാതലമ്
..20..
സൈന്യപാലസ്തതഃ പൂർവം ലക്ഷദൈത്യൈഃ സമാവൃതഃ
..
രഥേന കവചീ ധന്വീ നിർജഗാമ പുരാദ്ബഹിഃ ..21..
ദുർനേത്രോ ദുർമുഖശ്ചൈവ ദുഃഖഭാവശ്ച ദുർമദഃ ..
ഏതേ വൈ മംത്രിണാം പുത്രാശ്ചത്വാരസ്തേ വിനിര്യയുഃ
..22..
മതംഗജൈർമഹാമത്തൈശ്ചംചലാംഗൈസ്തുരംഗമൈഃ
..
രഥൈശ്ച ദേവധിഷ്ണ്യാഭൈർവിദ്യാധരസമൈർനരൈഃ
..23..
സദ്യഃ കാമഗയാനേന മയദത്തേന ബൽബലഃ ..
സ്വയം ജഗാമ യുദ്ധാർഥേ ചതുർലക്ഷൈർമഹാസുരൈഃ
..24..
സൈന്യപാലസ്യ പുത്രസ്തു ഭോജനം കുരുതേ ഗൃഹേ ..
ബുഭിക്ഷിതശ്ച യുദ്ധായ ശീഘ്രം സോഽപി ന നിർഗതഃ
..25..
നാഗതം തം വിലോക്യാഥ സൈന്യേ ബല്വലസൈനികാഃ ..
നൃപായ കഥയാമാസുസ്തസ്യ വാർതാം ച ശംകിതാഃ ..26..
തതസ്തദ്വചനാദ്വീരാ ബദ്ധ്വാ തം ദാമഭീ രുഷാ ..
നൃപാഗ്രേ ചാനയാമാസുഃ പ്രഫുല്ലവദനേക്ഷണാഃ ..27..
തം ദൃഷ്ട്വാ ഭർത്സയിത്വാ ച ബല്വലശ്ചണ്ഡശാസനഃ ..
ഭുശുണ്ഡീം വദനേ ചാപി മാരയാമാസ വേഗതഃ ..28..
ദൈത്യാഃ സർവേ ഭയം പ്രാപുർവധം തസ്യ നിരീക്ഷ്യ ച ..

സൈന്യപാലസ്തു സംഗ്രാമേ മൃതം പുത്രം നിശമ്യ ച ..29..
രഥാത്പപാത ദുഃഖാർതസ്താഡയന്മസ്തകം കരൈഃ ..
വിലലാപ ഭൃശം സോഽപി പുത്രദുഃഖേന ദുഃഖിതഃ ..30..
ഹാ പുത്ര വീര പിതരം ത്യക്ത്വാ മാം ജരഠം രണേ ..
ഗതഃ ശതഘ്നീമാർഗേണ സ്വർഗേ മാമവിലോക്യ ച ..31..
വിനാ യുദ്ധേന ഹേ പുത്ര ക്വ ഗതോ നൃപശാസനാത് ..
ഇത്യേവം വിലപംസ്തത്ര രുരോദ രണമണ്ഡലേ ..32..
തതശ്ച മംത്രിണാം പുത്രാഃ ശോചംതം പ്രോചുരഗ്രതഃ ..
മംത്രിപുത്രാ ഊചുഃ -
രോദനം മാ കുരു രണേ ശൂരോഽസി ത്വം തു പാലക ..33..
ദുഃഖേ കൃതേ ച ത്വത്പാർശ്വേ നാഗമിഷ്യതി വൈ മൃതഃ ..
ആജന്മതശ്ച ജംതൂനാം മൃത്യുർഭവതി സാംപ്രതമ് ..34..
ധീരാസ്തത്ര ന ശോചംതി മൂർഖാഃ ശോചംതി നിത്യശഃ ..
ഗർഭേഽപി ച മൃതാഃ കേചിത്കേചിദ്വൈ ജന്മമാത്രതഃ ..35..
ബാലത്വേ യൗവനത്വേ ച വൃദ്ധത്വേ കേചിദേവ ഹി ..
കേചിച്ഛസ്ത്രേണ രോഗേണ ദുഃഖേന പതനേന ച ..36..
സർവേ മൃത്യും ഗമിഷ്യംതി ദൈവാത്കർമവശാ നരാഃ ..
കോ വാ കസ്യ പിതാ പുത്രഃ കോ വാ കസ്യ പ്രിയാ പ്രസൂഃ ..37..
സംയുനക്തി വിധാതാ വൈ വിയുനക്തി ച കർമണാ ..
സംയോഗേ പരമാനന്ദോ വിയോഗേ പ്രാണസംകടമ് ..38..
ശശ്വദ്ഭവതി മൂഢസ്യ നാത്മാരാമസ്യ നിശ്ചിതമ് ..
ആത്മഘാതീ യദാ ഭൂത്വാ പ്രാണാംസ്ത്യജസി ദുഃഖിതഃ ..39..
പുനർജന്മ ച നിരയം വ്രജിഷ്യസി ന സംശയഃ ..
തസ്മാദ്യദൂത്തമൈഃ സാർദ്ധം യുദ്ധം കുരു മഹാരണേ ..40..
ക്ഷത്രിയസ്യ പരം ശ്രേയോ ധർമയുദ്ധാന്ന വിദ്യതേ ..
ധർമയുദ്ധേന സംഗ്രാമേ യേ ഹതാഃ ശത്രുസംമുഖേ ..41..

വ്രജംതി തേ വിഷ്ണുപദം ലോകാൻസർവാന്വിഹായ ച ..
ഗർഗ ഉവാച -
ഏവം സംബോധിതോ ദൈത്യൈഃ ശോകം സർവം വിഹായ ച ..42..
സർവാന്വീരാനാഗതാംശ്ച ദദർശ രോഷപൂരിതഃ ..
ദൃഷ്ട്വാ സർവാൻസ സംഗ്രാമേ ശീഘ്രം പ്രാഹ രുഷാ ജ്വലൻ ..43..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഹയമേധഖണ്ഡേ സൈന്യപാലസുതവധോ നാമ ദ്വാത്രിംശോഽധ്യായഃ ..32..

ഹരിഃ ഓം തതസച്ഛ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..

GO TOP